

ת"פ 42746/09/20 - רשות המיסים, היחידה המשפטית מחוז מרכז- מע"מ פלילי נגד סלימאן אבו קטיפאן, פאר בנייני דרים 2010 בע"מ

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 42746-09-20 רשות המיסים, היחידה המשפטית
מחוז מרכז-מע"מ פלילי נ' אבו קטיפאן ואח'

לפני	כבוד השופטת אילה אורן המאשימה	רשות המיסים, היחידה המשפטית מחוז מרכז- מע"מ פלילי
נגד	הנאשמים	1. סלימאן אבו קטיפאן 2. פאר בנייני דרים 2010 בע"מ

גזר דין

1. הנאשמים הורשעו על יסוד הודאת הנאשם בעובדות כתב אישום מתוקן, **בביצוע 29 עבירות של ניכוי מס תשומות** מבלי שיש לגביו מסמך כאמור בסעיף 38 לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו - 1975 (להלן: "חוק מע"מ"), במטרה להשתמט מתשלום מס לפי סעיף 117(ב)(5) לחוק מע"מ, והכנה וניהול של פנקסי חשבונות כוזבים, לפי סעיף 117(ב)(6) לחוק מע"מ.
2. מעובדות כתב האישום המתוקן עולה כי הנאשמת 2 הייתה חברה פרטית בע"מ שעסקה בענף התעשייה, הנגרות והבניין (להלן: "החברה"), והייתה רשומה כעוסק מורשה, לעניין חוק מע"מ. בכל התקופה הרלוונטית לכתב האישום היה הנאשם 1 רשום כבעל המניות וכדירקטור בחברה, ושימש כמנהלה הפעיל.
3. בשנת 2014 ניכו הנאשמים **29 מסמכים הנחזים להיות חשבוניות מס** על שם חברת "מרווה בניה בע"מ", וזאת מבלי שעשו או התחייבו לעשות עסקאות בגין החשבוניות שהוצאו (להלן: "חשבוניות כוזבות") במטרה להשתמט מתשלום מס, **בסכום כולל של ₪ 9,500,266**. הנאשמים רשמו את החשבוניות הכוזבות בספרי הנהלת החשבונות של הנאשמת 2, וניכו את מס התשומות הגלום בהן **בסך ₪ 1,449,186**.
4. הודאת הנאשם נמסרה ביום **14.6.2022** במסגרת הסדר טיעון, בו הוסכם כי הוא יסיר את המחדל במלואו בתוך שישה חודשים, אז תעתור המאשימה לעונש מאסר בפועל למשך **12 חודשים**, וההגנה תהיה חופשית בטיעוניה. עוד הוסכם שהצדדים יעתרו להשית על הנאשם מאסר מותנה למשך **6 חודשים**, קנס בסך **100,000 ₪**, וקנס סמלי על הנאשמת 2.

5. הנאשם הסיר את המחדל במלואו, ולפיכך המאשימה עתרה למאסר למשך 12 חודשים, ואילו ההגנה עתרה לעונש מאסר שירוצה בעבודות שירות. זוהי המחלוקת לעונש הדורשת הכרעה.

תסקיר שירות המבחן

6. בעניינו של הנאשם התקבל תסקיר מאת שירות המבחן מיום 20.12.2022 אשר בסופו המלצה להטיל עליו מאסר בדרך של עבודות שירות ומאסר מותנה.

7. מתסקיר שירות המבחן עולה כי הנאשם צעיר כבן 29, נשוי ואב לתינוקת, אשתו של הנאשם עובדת כפקידה. הנאשם גדל בתנאי עוני וצפיפות, סיים 12 שנות לימוד והוא בעל תעודת בגרות חלקית. הנאשם תיאר לגורמי הטיפול שמגיל צעיר הוא חש אחריות ודאגה למשפחתו, ולכן נטל לקחת חלק בפרנסת הבית. הנאשם פתח חברה בתחום השיפוצים שהצליחה מאוד.

8. עוד עולה מתסקיר שירות המבחן באשר ליחסו של הנאשם לעבירה, כי במהלך עבודתו בתחום השיפוצים, יצר קשר עסקי עם אדם אחר שהציע לו עבודה בשני פרויקטים גדולים, ולאחר תום העבודה, כעבור מספר חודשים, זמן לחקירה במשרדי המאשימה. מהתסקיר עולה כי עד היום מתקשה הנאשם להבין את הקשר שלו למתואר בכתב האישום, וטוען שהדבר נבע מהתנהלות לקויה בשל חוסר ידע. מנגד, שירות המבחן התרשמו שהעבירות בוצעו על רקע רצון הנאשם למקדם רווחי, וצורך לפצות עצמו על ילדותו המורכבת. שירות המבחן התרשם שהנאשם מחזיק בעמדה קורבנית ומטשטש את אחריותו בגין העבירות. עם זאת, התרשם שירות המבחן כי הנאשם מחזיק בערכים נורמטיביים, ושואף לנהל אורח תקין. הנאשם הביע חרטה והכרה בתוצאות ההליך המשפטי שחידדו עבורו את הגבולות.

תמצית טיעוני ב"כ הצדדים לעונש

9. ב"כ המאשימה עוה"ד לירז דבוש, הפנתה לערכים המוגנים הידועים בהם פגע הנאשם במעשיו, ועל הפגיעה הרבה בקופה הציבורית ובכלכלת המדינה, וטענה כי לנוכח ריבוי העבירות וסכום המחדל הגבוה, מתחם הענישה הראוי נע בין 18 ל-36 חודשי מאסר בפועל (ראו תיקון פרוטוקול) לצד ענישה נלווית, ועתרה להשית על הנאשם 12 חודשי מאסר בפועל, בהתאם להסדר הטיעון.

10. בנוגע לנסיבותיו של הנאשם, טענה ב"כ המאשימה שהעובדה כי המחדל הוסר במלואו נלקחה בחשבון, לצד גילו הצעיר של הנאשם, היעדר עבר פלילי, הזמן הרב שחלף מביצוע העבירות, הודאתו בכתב האישום וחסכון בזמן השיפוט. לעניין חלוף הזמן ציינה ב"כ המאשימה שפעולת החקירה האחרונה בוצעה בשנת 2019, וכתב האישום הוגש בשנת 2020, כאשר מאז דחיות ועיכובים רבים היו מצד הנאשם.

11. אשר להמלצת שירות המבחן לעונש, טענה המאשימה כי מאסר בדמות עבודות שירות אינו הולם, וכי עתירת המאשימה מאוזנת, ולפיכך עתרה להשית על הנאשם 12 חודשי מאסר בפועל, לצד הענישה הנלווית המוסכמת.

12. באי כוח הנאשם עוה"ד אברהם שהבזי ועוה"ד ניר ישראל, טענו שיש לכבד את הסדר הטיעון שמשקף מכלול שיקולים, לרבות קשיים ראייניים, ועתרו לאמץ את המלצת שירות המבחן לעניין העונש.

13. בנוגע לעבירה שבוצעה על ידי הנאשם, טענו הסניגורים שיש לקחת בחשבון שהנאשמת הייתה חברה עסקית אמתית ופעילה, ולא מדובר בעסק שנפתח לצורך ביצוע עבירות מס. נטען כי לנאשם היה קבלן משנה אחד עמו הייתה בעיה בנוגע לחשבוניות הפיקטיביות, ומשמע כי **"מידת אשמו של הנאשם, העוסק לא בדק את החשבוניות דיו ומתברר שהחשבוניות פיקטיביות"**.

14. זאת ועוד, נטען כי בחלוף כ-10 שנים מביצוע העבירות, אין תועלת במאסר כלפי מי שביצע אותן בהיותו צעיר, ומאז התבגר התחתן, נולדה לו תינוקת, והוא מנהל אורח חיים נורמטיבי ועובד כשכיר. בהקשר זה נטען שיש לתת את הדעת לבג"צ 1892/14 **האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' שר הפנים ואח'** (13.6.2017), ולדו"ח ועדת דורנר, בנוגע לצורך לצמצם בעונשי המאסרים בפועל, הן בשל הצפיפות בבתי הכלא, והן בהתחשב בתכליות הענישה ובהיות עונש מאסר אמצעי ולא תכלית.

15. ב"כ הנאשם סיפרו כי הנאשם עשה מאמצים רבים כדי לגייס את הכסף הדרוש לשם הסרת המחדל, ולכן משזה הוסר נטען שלא נגרם נזק לקופה הציבורית, והנאשם הוא "שווה בן שווים" ומשכך יש להזיז את מטוטלת הענישה לקולה, ולעודד נאשמים להסיר מחדלים.

16. ההגנה הפנתה לפסיקה רבה, מן הגורן ומן היקב, בנוגע לגזירת העונש בהתאם לכללי הבניית הענישה שנקבעו בתיקון 113 לחוק העונשין; לציפיות נאשם מהסדר טיעון; למשמעות הסרת מחדל לעניין העונש; ולענישה של ערכאות שונות (בעיקר מהערכאה הראשונה), חלקן בעבירות דומות, חלקן לא רלוונטיות לענייננו.

17. בסופו של יום, עתרה ההגנה להסתפק בהטלת עונש שנע בין 3 ל- 9 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, ולענישה הנלוות המוסכמת בהסדר הטיעון.

18. הנאשם בדבריו לעונש אמר שהוא מתבייש במעמד זה, שהוא ביצע את העבירות כשהיה צעיר, וכיום הוא נשוי ואב לתינוקת וכן עוזר ותומך במשפחתו. עוד סיפר שהוא עשה "הכול" - לווה כספים ממשפחתו, ומכר חפצים יקרי ערך של אשתו, כדי להחזיר את חובו ולא לרצות עונש מאסר בפועל. בסוף דבריו אמר הנאשם "עשיתי טעות ועכשיו אני משלם על הטעות שעשיתי".

דין והכרעה

בחינת הסדר הטיעון אל מול כללי תיקון 113 לחוק העונשין

19. כאמור, הסדר הטיעון שהוצג לא כלל עתירה מוסכמת לעונש בהתייחס לרכיב המאסר, אלא לטווח ענישה בו עתרה המאשימה לעונש ראוי של 12 חודשי מאסר, בעוד ההגנה הייתה חופשית בטיעוניה, ובסופו של דבר עתרה למאסר בעבודות שירות למשך מספר חודשים.

20. בפסיקת בית המשפט העליון נקבע הכלל לפיו בית המשפט יטה לאמץ הסדר טיעון ויתערב בו רק אם קיימים טעמים המצדיקים זאת ב"מבחן האיזון" שבין האינטרס הציבורי לבין טובת ההנאה שמקבל הנאשם (ע"פ 1958/98 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד נז(1) 57 (2002)).

21. בהתאם לתפיסה זו, גם לאחר תיקון 113 לחוק העונשין, בבחינת הסדר טווח ענישה יש להידרש לסבירות ההסדר, במבחן האיזון, בהתאם לאמות מידה שנקבעו בכללי הבניית הענישה. לכך נכון להידרש "בצורה רכה", בשים לב לקיומן של נסיבות מגוונות שיכולות להביא להסדר טיעון, ובהן שיקולים ראייתיים (ע"פ 2021/17 מצגר נ' מדינת ישראל (30.4.2017)); ע"פ 921/17 אבו זעילה ואח' נ' מדינת ישראל (28.5.2017); ע"פ 2745/18 אבו שארב נ' מדינת ישראל (8.8.2018)).

22. במילים אחרות, מקום שהוצג הסדר הכולל טווח ענישה מוסכם, בית המשפט אינו מחוייב בקביעת מתחם עונש הולם, והכללים שנקבעו בתיקון 113 לחוק העונשין מסייעים בגזירת העונש.

וכך מפי כב' השופט הנדל, בע"פ 1901/19 אסולין נ' מדינת ישראל (31.5.2020):

"[...] בית המשפט אינו קובע מתחם במובן הפורמלי שנקבע בתיקון 113, אלא לשם קבלת מידע והקשר לעונש שראוי לקבוע בהסדר טווח. מתחם כזה עשוי לסייע. ברם, על בית המשפט לקבוע את המתחם בצורה "רכה". הטעם לכך הוא קיומן של סיבות מגוונות שיכולות להוביל להחלטת המדינה להגיע להסדר."

23. לענייננו, הנאשם פגע במעשיו בערכים המוגנים העומדים בבסיס העבירות הכלכליות בתחום המיסים שהם: מניעת פגיעה בציבור באופן ישיר כלפי הקופה הציבורית, וכפועל יוצא גם במשק ובכלכלה; פגיעה בערך השוויון של נשיאה בנטל המס והסולידריות החברתית הנובעת מכך, ופגיעה בהתנהלות התקינה של רשויות המס והגבייה (רע"פ 3203/21 עפאנה נ' מדינת ישראל (17.5.2022); רע"פ 977/13 אודיז נ' מדינת ישראל (20.2.2013), ורע"פ 512/04 אבו עביד נ' מדינת ישראל, פ"ד נ(4) 381, 384 (2004)).

24. בשל הנזק הרחב שנגרם לחברה מעבירות מס חמורות כבענייננו, ולנוכח הקושי הרב בחשיפתן, קבעה הפסיקה מעמד בכורה לעקרון ההלימה וההרתעה. לכן, נקודת המוצא של מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות דנן היא הטלת עונשי מאסר בפועל ממש ולא בעבודות שירות, וענישה נלוות בדמות קנסות כבדים ומאסרים מותנים (רע"פ 9742/11 רייך נ' מדינת ישראל (20.2.2012); רע"פ 1154/20 יהודה מלכה נ' מדינת ישראל (12.2.2020); רע"פ 679/21 פלוני נ' מדינת ישראל (3.2.2021); רע"פ 9004/18 יצחקי נ' ישראל (12.2.2020)).

מדינת ישראל (31.12.2018).

25. יפים בהקשר זה דברי כב' השופט א' שהם ברע"פ 2638/13 עובדיה נ' מדינת ישראל (28.4.2013) כדלקמן:

"כבר נפסק, לא אחת, כי יש להתייחס לעבריינות המס, בחומרת יתרה, הן לנוכח פגיעתה הישירה בכיס הציבורי, והן לנוכח פגיעתה העקיפה בכיסו של כל אזרח [...] על יסוד גישה זו, הותוותה בפסיקה מדיניות ענישה, אשר לפיה יש לגזור את דינם של עברייני המס, תוך מתן עדיפות לשיקולי ההרתעה והגמול, ולבכרם על פני נסיבותיו האישיות של העבריין".

26. בשים לב שהוצג הסדר טווח, אין הכרח בקביעת מתחם ענישה, מה גם שנטען כי הסדר הטיעון גובש בין היתר לנוכח קשיים ראייתיים. מכל מקום, אני דוחה את הטענה לפיה הנאשם לא בדק את חשבוניות פיקטיביות שהגיש קבלן משנה, משום שהנאשם הורשע לפי הודאתו בעבירת מטרה להתחמק ממס, ומובן שבבסיסה עומדת מודעות לביצוע העבירות. לכן, מדובר בעבירות חמורות מסוגן בין עבירות המס, ושעה שעסקין ב- 29 חשבוניות כוזבות, בסכום כולל של למעלה מ- 9.5 מיליון ₪, ולהשמטת מס של כ- 1.45 מיליון ₪, הרי שהפגיעה בערכים המוגנים הייתה ממשית. כפועל יוצא מדיניות הענישה נוקטת דרך כלל עונשי מאסר מוחשיים כפי שניתן ללמוד מהפסיקה להלן:

א. ברע"פ 6093/20 גאבר נ' מדינת ישראל (7.9.2020), נדחתה בקשת רשות ערעור בגין החמרה בעונשו של נאשם שהורשעה ב- 16 עבירות של השמטת מס לפי סעיף 117(ב)(5) לחוק מע"מ, וניכוי מס תשומות כולל בסך 1,164,228 ₪, מחדל אותו לא הסיר. בית המשפט השלום בפתח תקווה השית על הנאשם 8 חודשי מאסר בעבודות שירות, ואילו ערכאת הערעור החמירה בעונש והעמידה אותו על 15 חודשי מאסר בפועל.

ב. ברע"פ 9004/18 יצחקי נ' מדינת ישראל (31.12.2018), הנאשם הורשע לאחר ניהול הוכחות בביצוע 55 עבירות של ניכוי מס תשומות ללא מסמך כדון, לפי סעיף 117(ב)(5) לחוק המע"מ, תוך השמטת מס בסך 1,459,723 ₪. בבית משפט השלום התחשב בהסרת המחדל, בגילו המתקדם של הנאשם, העדר עבר פלילי, תרומתו לרווחת חיילי צה"ל, ומצבה הרפואי הקשה של אשתו ותמיכתו בה, וגזר על הנאשם 6 חודשי מאסר בעבודות שירות. ערעור שהגישה המדינה על קולת העונש התקבל והעונש הועמד על 12 חודשי מאסר בפועל. בקשת רשות ערעור נדחתה.

ג. בעפ"ג (מרכז-לוד) 63606-12-19 הרשקוביץ נ' מדינת ישראל (26.5.2020), נדחה ערעור הנאשם על חומרת העונש, בהסכמתו. הנאשם הורשע לפי הודאתו בביצוע 28 עבירות של ניכוי מס תשומות ללא מסמך כדון, לפי סעיף 117(ב)(5) והשמטת מס בסך 1,041,587 ₪. הנאשם בן 65, חולה סכרת, הסיר את המחדלים במלואם, תורם לקהילה, נדון לעונש מאסר בפועל למשך 11 חודשים.

ד. ברע"פ 8471/16 **ערמין נ' מדינת ישראל** (15.11.2016), נדחתה בקשת רשות ערעור שהגיש המבקש על עונש שנגזר עליו בגין הרשעתו לאחר ניהול הוכחות ב- 23 עבירות של ניכוי מס תשומת תוך שימוש בחשבוניות כוזבות לפי סעיף 117(ב)(5) לחוק מע"מ, בגין השמטת מס בסך 549,392 ₪, לאחר שחזר בו מהערעור על הכרעת הדין, ועונשו הוקל בערכאת הערעור והועמד על 16 חודשי מאסר בפועל, חלף 24 חודשים שנגזרו עליו בבית משפט השלום.

ה. ברע"פ 7779/15 **חברת כץ ואח' נ' מדינת ישראל** (31.1.2016), נדחתה בקשה לרשות ערעור שהגיש נאשם שהורשע לפי הודאתו בניכוי מס תשומות בסך 1,520,508 ₪, על סמך חשבונות פיקטיביות לפי סעיף 117(ב)(5) לחוק מע"מ, ונדון ל- 20 חודשי מאסר בפועל, בין היתר משום שהמחדל לא הוסר.

ו. בעפ"ג (מרכז-לוד) 3687-09-18 **אבו עמאר נ' מדינת ישראל** (5.7.2018), נדחה ערעור נאשם שהורשע לפי הודאתו ב- 27 עבירות של ניכוי מס תשומות במטרה להתחמק ממס, לפי סעיף 117(ב)(5) לחוק מע"מ, כשסכום המס שנוכה שלא כדין בגין החשבוניות הכוזבות עמד היה בסך 629,540 ₪. הנאשם לא הסיר את המחדל, ואף שהוא טיפל בבנו הסובל משיתוק מוחין, נגזר עליו עונש מאסר בפועל למשך 12 חודשים.

מן הכלל אל הפרט

27. הנאשם הודה במיוחס לו ובכך חסך את זמנו של בית המשפט. לכך מצטרפת גם הסרת המחדל במלואו, ואלו עומדים לזכותו, אף שנתתי דעתי מנגד לכך שהנאשם מצמצם את אחריותו, כפי שעלה מתסקיר שירות המבחן, וכך גם מדברי הגנה בטיעוניהם לעונש.

28. אין חולק כי יש להתחשב בהסרת המחדל על ידי הנאשם בעת גזירת הדין, והפסיקה עמדה על מטרותיה - הן לשם השלמת החסר בקופת המדינה והטבת הנזק שנגרם כתוצאה מהעבירה, והן במטרה לעודד קבלת אחריות מלאה של מבצע העבירה על מעשיו. ודוק, הובהר כי אין משמעותו של הסרת המחדל, מניה וביה כי לא יוטל עונש מאסר ממש, היות שאין בכך "תחליף לעונש", זהו לא "**מעשה חסד שעשה הנאשם, אלא בפירעון מה שניתן היה לגבות ממנו גם בדרכים אחרות [...]**" (רע"פ 7851/13 **עודה נ' מדינת ישראל** (3.9.2015)). הוסף לכך את העובדה כי הסרת המחדל בוצעה אך ורק במסגרת הסדר הטיעון, כשנתיים לאחר הגשת כתב האישום. בעניין עודה, נקבע כי לעיתוי הסרת המחדל, יש השלכה בפני עצמו לקביעת מידת ההקלה בעונש.

29. נסיבותיו האישיות של הנאשם פורטו בהרחבה בתסקיר שירות המבחן, ואזכיר כי הוא בן 29 נשוי ואב לתינוקת, חווה ילדות דלת אמצעים, ומגיל צעיר עזר בפרנסת הבית. הנאשם מנהל אורח חיים נורמטיבי והוא נעדר עבר פלילי.

30. סופו של דבר, שעה שהעונש הראוי להטיל על לנאשם הוא עונש ממשי של מאסר בפועל, לנוכח שיקולי הענישה בתחום עבירות המיסים, ומתן הבכורה עקרון ההלימה והאינטרס הציבורי במאבק בתחום עבירות

המיסים, אני סבורה כי העונש הראוי לנאשם הוא זה שעתרה לו המאשימה. ואולם חלוף הזמן מאז ביצוע העבירות, בשנת 2014, על אף שלא היה שיהוי בהגשת כתב אישום מאת שהסתיימה החקירה, מצדיק הקלה נוספת בעונש, במעט מזה שעתרה המאשימה.

אשר על כן אני גוזרת על הנאשמים את העונשים הבאים:

הנאשם 1 -

- א. מאסר בפועל למשך 10 חודשים.
- ב. מאסר מותנה למשך 6 חודשים, והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור עבירה מסוג פשע, לפי חוק מע"מ, למשך 3 שנים, מיום שחרורו מאסרו.
- ג. הנאשם ישלם קנס בסך 100,000 ₪, או 100 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב- 20 תשלומים חודשיים, שווים ורצופים, החל מיום 1.5.2025 ובכל אחד בחודש שלאחריו. היה שאחד התשלומים לא ישולם במועד, תעמוד יתרת הקנס לפירעון מיידי (ככל שקיימים פיקדונות בתיק, הם יוחזרו לנאשם, כפוף לכל מניע חוקית לרבות עיקול, עם התייצבות הנאשם למאסר).
- בהתחשב בחודש הרמזן הקרוב ועיד אל פיטר, ובקשת הנאשם לעיכוב ביצוע הנאשם יתייצב לנשיאת מאסרו בבית סוהר "הדרים", ביום 27.4.2023 עד השעה 10:00 או על פי החלטת שב"ס כשברשותו תעודת זהות וגזר דין. על ב"כ הנאשם לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שב"ס, טלפונים: 08-9787377, 08-9787336, ולהתעדכן באתר האינטרנט של שב"ס, ברשימת הציוד הראשוני שניתן להביא בעת ההתייצבות.

הנאשמת 2 -

קנס בסך 100 ₪ שישולם בתוך 30 ימים.

זכות ערעור לבית-המשפט המחוזי מרכז- לוד תוך 45 יום.

ניתן היום, ט' אדר תשפ"ג, 02 מרץ 2023, בנוכחות הנאשם, ובא כוחו עוה"ד ניר ישראל, וב"כ המאשימה עו"ד לזי דבוש.

